

SVET DANAS

Ruski ledeni putevi posustaju pred toplotom

ENDRU KREJMER

TAS-JURJAK, RUSIJA — Na kami-
onskom stajalištu duž zaleđenog au-
to-puta Viljuj, na severoistoku Sibira,
vozači čekaju ne o životu na putu već
o životu puta.

Možda će potrajati još jednu nedel-
ju, kaže jedan od kamiondžija.

“Čisto sumnjam”, kaže Maksim
Andrejevski, 31-godišnji vozač naft-
nog tankera. “Zar nisi video kako mu
površina svetluca? Otići će za dan-
dva.”

Svakog proleća, hiljade kilometara
zimskih auto-puteva u Rusiji, koji ma-
hom prolaze pored naftnih i rudar-

skih gradova u Sibiru i na dalekom
severu evropskog dela Rusije, stapa
se sa močvarama od kojih su prošle
jeseni napravljeni. I svake godine, lju-
dima čiji opstanak zavisi od njih čini
se da se ledeni put sve ranije topi.

To je pretvorilo Tas-Jurjak, malo
selo drvenih koliba koje zavisi od lede-
nog puta koji vodi do njihovog stajališ-
ta za kamione – poslednje benzinske
pumpe u narednih 800 kilometara – u
mesto istinske vere u ljudski doprinos
klimatskim promenama.

“Ljudi su krivi”, kaže Andrejevski.
“Pumpaju toliko gasa, toliko nafte.
Brate, ovdje nam je potreban Grinpis.”

Sa auto-putevima napravljenim

od leda, uključujući ledene površine
jezera i reka, sve što je potrebno da
nestanu jeste jedan topao prolećni
dan. Svake godine, kažu zvaničnici,
bar jedan kamion propadne kroz led
jezera ili široke reke.

“Opasnost je uvek uz smeje vozače
kamiona”, kaže Aleksandar Kondrat-
jev, direktor regionalnog odeljenja za
puteve u Mirniju, gradu gde se vade
dijamanti na severoistoku Sibira koji
je povezan sa ostatkom Rusije na jugu
samo preko ledenog puta Viljuj.

Kada je Viljuj otvoren 1976, njegovi
graditelji proslavili su otvaranje na
Dan revolucije, 7. novembra, rekao je
Kondratjev. Ovih dana, put se retko

MAKSIM BABENKO ZA NJUJORK TAJMS

kada otvori pre sredine decembra,
kaže, a obično se zatvara 1. aprila,
mesec dana ranije nego pre.

Kod Tanjira, stajališta za kamione
koji se nalazi na severnom kraju Vilju-
ja, vozači stoje u redu kako bi naručili
poslednji obrok koji će pojesti u resto-
ranu u naredna tri dana koliko je po-

Ledeni auto-putevi na dalekom severu
Rusije tope se u močvare ranije nego
što se to dešavalo, kažu vozači

trebno da prevezu kamion preko leda
do prvog šljunkovitog puta.

Ledeni putevi su integralni deo
ruske rudarske i naftne ekonomije na
dalekom severu. Često su to prečice
preko zamrznutih reka i jezera, ali
većina ide preko permafrosta, sloja
zamrznute, praistorijske močvare.
Gornji sloj, koji se topi i ponovo ledi,
postaje materijal za izgradnju ovih
puteva.

Tokom zime, kažu vozači, prevoznici
plaćaju 500 dolara po vožnji u jed-
nom pravcu. Posle sredine aprila, ta
cena ide do 700 dolara.

Pomislite na polarne medvede kad pričate o klimi

Pokušaj da se zaustavi širenje dezinformacija o klimatskim promenama

ERIKA GUDI

Polarni medvedi sa svojim čupavim krznom i nosevima poput dugmadi, čiji opstanak zavisi od leda, postali su maskote klimatskih promena.

U trenutku kada se postojeća nauka o klimatskim promenama dovodi u pitanje, oni koji poriču postojanje klimatskih promena koriste harizmatične medvede kako bi širili sumnje o globalnom otopljanju.

Naučnih dokaza da se arktički dom polarnih medveda zagreva dva puta brže od ostatka planete ima mnogo i podržavaju ih izveštaji poput Nacionalne klimatske procene koju je sastavilo 13 američkih federalnih agencija. U nekim arktičkim oblastima, naučnici su dokumentovali pad broja polarnih medveda i uznemirujuće znake fizičkog propadanja povezanog sa gubitkom morskog leda. A pre nego što je američki predsednik Barak Obama napustio kancelariju, njegova administracija je klimatske promene koje je izazvao čovek proglasila najvećom pretnjom opstanku medveda.

Ali za one koji to poriču, polarni medvedi sasvim lepo žive. Na sajtova Watts Up With That, Climate Depot i drugim koji dovode u pitanje naučne dokaze, blogeri tvrde da je smanjenje leda na Arktiku deo prirodnog ciklusa zagrevanja koji nema nikakve veze sa čovekom. Predviđanja o poražavajućem propadanju populacije medveda nisu se ostvarila, kažu.

Mnogi naučnici smatraju da oni koji poriču postojanje klimatskih promena koriste polarne medvede za svoje stavove. U članku za *BioScience*, 14 istaknutih istraživača tvrdilo je da blogovi ovih poricača sa velikim brojem pratilaca koriste medvede kako bi širili dezinformacije o uzrocima i posledicama klimatskih promena.

Stručnjaci su takođe izdvojili Po-

DŽOŠ HEJNER/NJUJORK TAJMS

Polarnim medvedima je potreban polarni led koji nestaje i šteti njihovom habitatu. Protivnici učenja o klimatskim promenama kažu da životinjama ide sasvim dobro

Naučnici odgovaraju na pisanje blogera

lar Bear Science, blog kanadskog biologa Suzan Krokford, kao primarni izvor sumnjivih informacija o statusu polarnih medveda. Oko 80% veb-sajtova koje su stručnjaci proučili, oslanja se na blog Krokfordove kao na primarni izvor.

Publikacija članka intenziviraće bes u suparničkim krugovima koji je počeo da tinja pre četiri meseca kada se prva verzija članka pojavila na sajtu *BioSciencea*.

Reakcija je bila brza i žestoka. Post na *Climate Auditu*, blogu popularnom među klimatskim skepticima, nazvao

je članak "listom za odstrel" i odbacio ga kao "još jednu propagandu kako bi se sprovela klimatska agenda". Istraživačka organizacija sa sedištem u Britaniji - Fondacija politike globalnog zagrevanja, koja se zalaže se fosilna goriva i podržava dr Suzan Krokford, odgovorila je na rad sa naslovom "14 klimatskih nasilnika napadaju Suzan Krokford zbog toga što govori istinu o polarnim medvedima". Krokfordova je tvitovala da je članak "akademsko silovanje" i zatražila da bude povučen.

Autori članka su takođe bili meta napada. Univerziteti su dobili zahteve da obelodane korespondenciju tri autora, a bar jedan je potpisala Suzan Krokford. (Dva zahteva su odbijena a jedan poslat Univerzitetu Kalifornije,

da se razmatra.)

Iako mnogi kontraški sajtovi teme za diskusiju nalaze u blogu Krokfordove, u članku se navodi da ona nije pokazala da je stručnjak za klimatske promene niti njihove efekte na polarne medvede. Za razliku od nje, autori članka u *BioScienceu* su stručnjaci sa objavljivanim i cenjenim esejima. Suzan Krokford je pomoćni profesor antropologije na Univerzitetu Viktorija u Britanskoj Kolumbiji. Njeno polje su evolucija i paleoekologija.

Mejnstrim naučnici slažu se da će broj polarnih medveda drastično opasti sa nestankom leda na Arktičkom okeanu, jer medvedi koriste led kao platformu za lov na foke. Studije su pronašle uznemirujuće promene

u fizičkom stanju medveda, njihovoj veličini, reprodukciji i stopama preživljavanja koje su povezane sa nestankom morskog leda i ledenih dana.

Od 19 potpopulacija polarnih medveda u Arktičkom krugu, tri su pokazale znatan pad, uključujući medvede Južnog Boforovog mora kod severne obale Aljaske i Zapadnog zaliva Hudson u Kanadi. U jednoj populaciji je došlo do porasta broja medveda, a informacija o ostalih devet nema jer su ili na ruskoj teritoriji ili u oblastima koje se ne nadgledaju.

Autori navode da se blogovi fokusiraju na podatke koji naglašavaju raskorak u naučnom znanju, zbog čega te nesigurnosti bacaju sumnju na demografske trendove medveda.